

Image fantôme

Vernisaj Goethe-Institut Bucharest: 7 septembrie, 18:00

Pavilion 32, Calea Dorobanți 32, Bucuresti 030167

7.09.2021 - 30.09.2021

Vernisaj Anca Poterașu Gallery: 8 septembrie 18.00

Popa Soare 26, Bucuresti 023983

8.09.2021 - 18.10.2021

Artiste și artiști: Nadia Lichtig, Irina Botea Bucan and Jon Dean, Larisa Crunțeanu, Stoyan Dechev, Orit Ishay, Radu Jude, Iosif Király, Anton Roland Laub, Astrid Rottman, Maya Schweizer, Decebal Scriba, Alexandru Solomon.

Expozițiile gemene *Image fantôme* sunt catalizate de rezidența artistică a Nadiei Lichtig în România la invitația Institutului Goethe București și a Galeriei Anca Poterașu, și urmăresc să încurajeze practicile artistice colaborative locale și dialogul internațional.

Cele două expoziții sunt centrate în jurul a ceea ce este familiar, dar în același timp și dificil de exprimat, a spațiilor în care frica, memoria, uitarea sunt parte a istoriilor personale și culturale interdependente. Memoria este un mușchi pus în mișcare de emoții și date incomplete. În acest sens, imaginile sunt mult mai mult decât un registru pasiv al evenimentelor: ele aparțin unui univers extins de emoții și afect, fire conectate și reactive, vieți individuale și istorii colective.

În spațiul Goethe-Institut, Nadia Lichtig dezvoltă o instalație site-specific, invocând temeri individuale și colective ce se confruntă cu bariere ale limbajului, formând o rezonanță poetică între imagini și cuvinte. Patru fotografii nocturne din seria *Ghosttrap* sunt prezentate împreună cu o lucrare video în care artista preia relatări ale unor episoade marcante, dar păstrând caracterul lor incert, misterios. Absența luminii devine în acest caz un element ce surprinde ceea ce este invizibil pentru ochi, „inconștientul optic”. Instalația mizează pe imagini mentale ancorate în fotografii, obiecte, locuri ale memoriei.

Imaginile fantomă, aidoma unor drumuri rătăcitoare, sunt martori incerți, dar conectori puternici către evenimente trecute. În practica artei contemporane, acestea relaționează cu arhiva vie, privită ca o entitate cu viață proprie. Relația este explorată în profunzime în expoziția geamănă de la Galeria Anca Poterașu, în dialog cu artiștii Irina Botea Bucan și Jon Dean, Larisa Crunțeanu, Stoyan Dechev, Orit Ishay, Radu Jude, Iosif Király, Anton Roland Laub, Astrid Rottman, Maya Schweizer, Decebal Scriba și Alexandru Solomon pe tema invizibilului ce rezidă între spațiile memoriei.

Uneori, *Image fantôme* este un concept tăcut – este spațiul care marchează un peisaj al absenței. Este ireversibilul, irecuperabilul din care noi istorii se vor fi construit, la linia de orizont

dintre uitare, mituri și alte realități posibile. Desenul lung de trei metri al unui nor cenușiu realizat de Stoyan Dechev conceptualizează labirintul creat între absențe și întrebări de *ce-ar fi (fost) dacă*. . . Lucrările istorice din anii '70 semnate de Decebal Scriba, relaționează cu o istorie a artei care numai recent a început să fie descoperită în România. Furtivele acțiuni performative din Europa de Est sunt parte dintr-un proces de auto-arhivare prin care documentul devine vocea subiectivă în partea întunecată a memoriei, cu salturi în timp prin diferite înțelesuri și alte lumi re-create. Instalația fotografică și documentară a acțiunii lui Decebal Scriba, *Darul [The Gift]* dezvăluie izolarea conceptuală a practicii sale artistice în perioada regimului comunist din România, dublată de istoria artei nevăzută, necitită până recent.

Absența, care nu este un simplu gol, alimentează nevoia minții umane pentru liniaritate, pentru istorii ce ancorează prezentul. Lucrarea de sunet și de print pe material textil a Larisei Crunțeanu accentuează prezența unui martor implicit continuu, care observă și reacționează, se dislocă pe sine însuși și pe alții ca să întrevadă alte perspective și înțelesuri. Cântecele interpretat de Larisa Crunțeanu creează un spațiu în afara spațiului, o experiență izolată într-o reflecție de altfel umană, cunoscută, asupra morții, asupra a ceea ce urmează, a ce rămâne, a ce este uitat.

Dacă ar fi posibil să ne imaginăm opusul absenței, aceasta s-ar traduce probabil prin imposibilitatea de uita, până la un extrem al privirilor pasive sau a amintirilor inactive. Imaginea fantomă este în acest caz, un efect al perspectivelor alternative și al istoriilor fără voce. În epoca media digitale, un astfel de imagine condensează înăuntrul său juxtapuneri multiple și contexte disparate ce se confundă, depersonalizate. Fiecare poză cu mobilul devine un martor orb. Seria *Reconstrucții* a lui Iosif Kiraly încorporează acest sub-curent al măsurării timpului în spațiul virtual, un nor al amintirilor persistente.

Artiștii Anton Roland Laub și Orit Ishay abordează dialogul dintr-un unghi critic asupra formării și modului de perpetuare a ideilor istorice, mai ales prin accentuarea dimensiunii politice inerente acestui proces. Dincolo de voințe individuale și pluraliste, memoria poate fi suprimată, sau dimpotrivă, încurajată într-o anumită direcție, confiscată de practici aparent inofensive de arhivare, documentare și producție. În timp ce Anton Roland Laub se concentrează asupra locurilor ale memoriei create în jurul Revoluției din România 1989 și capacitatea obiectelor de a deveni artefacte ale trecutului, Orit Ishay aduce în discuție mecanismele propagandei și a istoriilor rescrise.

Amintirea începe ca ceva profund personal, care se infiltrează și traversează un spațiu între individ și colectiv, revenind la repovestiri și istorii subiective. Expoziția alternează între perspective de auto-reflecție și capacitatea de a transmite, de a împărtăși din trecut, chiar dacă firele poveștilor se pierd în sisteme complexe de înregistrare ale timpului.

Intervenția Nadiei Lichtig în spațiul galeriei Anca Poterașu revine la întâlnirea emoțională cu aceste explorări ale imaginii fantomă - fie absențe, fie martori falși, ecouri răsunătoare ale trecutului sau istorii reinventate. Instalația sonoră a artistei, prezentată împreună cu desene pe pânze de mari dimensiuni, interacționează cu arhiva vie - ce se întâmplă dacă orice tip de limbaj este o limită de netrecut în ceea ce privește trauma? Cum devine memoria o acțiune? Atât arhitecta Astrid Rottman, cât și Nadia Lichtig apelează la documentația Cărții Negre de Matias Carp despre evenimentele pogromului din București, ianuarie 1941. Prin transformarea arhivei într-un corp tăcut de lucrări, imaginea se formează în tensiunea care apare între traumă și importanța faptului de a transmite, de a aminti, de a vedea, de a cunoaște spațiile trăite pentru spațiile trecute.

Text de Cristina Stoenescu

La Galeria Anca Poterașu va fi prezentat un program de proiecții de film pe parcursul lunilor septembrie și octombrie, angajând publicul într-o conversație aprofundată asupra conceptului Image Fantôme. Filmele selectate angajează publicul într-o conversație despre spațiile memoriei și ale arhivei, încurajând interpretări nuanțate asupra expozițiilor în dialog și întrebări privind conceptul de identitate și rolul fotografiei și a filmului ca medii imediate de arhivare ale memoriei.

Program proiecții film *Anca Poterasu Gallery*

08.09 - 24.09.2021	Radu Jude, Tipografic Majuscul (2020)
25.09 - 01.10.2021	Maya Schweizer Voices and shells (2020)
02.10 - 08.10.2021	Alexandru Solomon, Clara B.(2006)
09.10 - 17.10.2021	Irina Botea Bucan & Jon Dean Stone, Paper.Skin (2017)

NADIA LICHTIG trăiește și lucrează la München, Berlin (Germania) și Montpellier (Franța). Este profesoară la Academia de Artă din Montpellier din 2009 (www.moco.art). Lichtig a studiat la Academia de Artă din Paris (ENSBA) și ulterior a lucrat în atelierul artistului Mike Kelley din Los Angeles. Opera Nadiei Lichtig se concentrează pe inadecvarea limbajului și modurile de conceptualizarea ale acestuia. Practica sa artistică este de obicei generată de piese de sunet care devin apoi performance, expoziții și instalații multi-media. Opera lui Lichtig sfidează clasificarea categorică a unei forme de artă și include diverse medii: fotografie, sunet, text, precum și compoziții olfactive și pictură. Expozițiile sale recente includ: *Drift*, Art And Dark Matter, Agnes Etherington Art Center, Kingston (Canada), 2021, *Dust*, *Plates of the Present*, Centre Pompidou, Paris (Franța), 2021, *Sensory Orders*, Centre for Contemporary Art Laznia, Gdansk (Polonia), 2021, *Staying with the Trouble in Painting*, Clădirea Canebière, Marsilia

(Franța), 2021.

[Citiți mai multe despre artistă](#)

IRINA BOTEA BUCAN folosește multiple medii artistice pentru a inspecta dinamici socio-politice și posibilități de transformare. Cele mai recente filme ale Irinei Botea Bucan se concentrează asupra strategiilor de a submina discursurile socio-politice dominante și de a crea cadrul în care micile istorii, necunoscute sau uitate, ies la suprafață, formând un câmp de forță și de idei nebănuite. Irina Botea Bucan trăiește în România și Anglia. Din 2013, artista lucrează îndeaproape cu **JON DEAN**, mai ales prin prisma experienței sale de peste 30 de ani în domeniul artelor participative în comunități și educație pentru adulți. În practica sa artistică, Jon Dean lucrează cu platforme cross-media și film în relație cu metodologia sa centrată pe artă pentru și din comunități.

[Citiți mai multe despre artiști](#)

LARISA CRUNȚEANU a studiat Fotografie și Imagine Dinamică, iar în prezent este doctorand la Universitatea de Artă din București. Artista lucrează cu video și performance, la intersecția dintre cercetare și explorare, adeseori în cadrul unor proiecte colaborative, creând contexte pentru dezvoltarea unor noi practici artistice. Lucrările sale au făcut parte din expoziții importante precum solo-show-ul său de la Muzeul Național de Artă Contemporană, precum și expoziții de grup și personale din Berlin, SAVVY Contemporary, Zacheta Project Room Warsaw, RKI Berlin, Museu de Arte Brasileira – MAB FAAP, São Paulo.

[Citiți mai multe despre artistă](#)

STOYAN DECHEV locuiește și lucrează în București, România și Sofia, Bulgaria. Artistul a urmat studiile de licență, masterale și doctorale la Academia Națională de Artă Sofia în Sculptură. Proiectele sale combină sculptura, desenul, instalarea, animația și videoclipul. În încercarea de a înțelege și de a reacționa la evenimentele contemporane, opera sa cuprinde adesea subiecte de arheologie, istorie și știință. Lucrările sale sunt incluse în colecții publice și private, printre care menționăm: The Leder Art Collection Florida US, Sofia Art Gallery, Bulgaria; Muzeul de Artă Mosan, Republica Coreea; M-tel Sofia, Bulgaria; Fundația Sf. Ciril și Metodele, Sofia, Bulgaria; Muzeul Academiei Naționale de Artă, Sofia, Bulgaria. În 2021 participă la Cité internationale des arts, iar sculptura sa Event Horizon (2019) va fi expusă în evenimentul Frieze Sculpture London 2021, curator Clare Lilley.

[Citiți mai multe despre artist](#)

ORIT ISHAY examinează realitatea prin imagini din contextul cotidian, prin fotografii directe sau imagini prelucrate, fie în proiecte colaborative sau asumate individual. Locuind și lucrând în Tel Aviv, Orit Ishay este lector de fotografie la Sapir Academic College, School of Art. În cursul anului 2018, artista a participat în cadrul programului de rezidențe artistice Plantelor 58 dezvoltat de ARAC în colaborare cu Galeria Anca Poterasu. Lucrările lui Orit Ishay sunt incluse în diverse colecții muzeale și private, printre care amintim Muzeul de Artă Modernă MUMOK, Viena; MOCAK Muzeul de Artă Contemporană Cracovia; Muzeul Israel, Ierusalim; Fundația Culturală America-Israel, Tel Aviv; Arhiva video CCA Tel Aviv; Arhiva video a Centrului israelian de artă digitală, Holon.

[Citiți mai multe despre artistă](#)

RADU JUDE este regizor și scenarist de film. În 2006, a realizat scurtmetrajul *Lampa cu căciulă*, câștigător a peste 50 de premii internaționale. Debutul lui Jude, *Cea mai fericită fată din lume* (2009), a fost selectat pentru mai mult de 50 de festivaluri internaționale de film. Premiera internațională a filmului *Țara moartă* (2017) a marcat debutul său în filmul documentar. Drama istorică *Aferim!* (2015) a avut premiera la cel de-al 65-lea Festival Internațional de Film din Berlin, unde a câștigat premiul Ursul de Argint pentru „Cel mai bun regizor”. Jude s-a întors la Festivalul Internațional de Film de la Berlin în 2020 cu filmul *Tipografic Majuscul*. Filmul a fost proiectat în secțiunea Forum a Berlinalei în premieră mondială. Festivalul de film a prezentat și filmul său documentar, *leșirea trenurilor din gară*, co-regizat cu Adrian Cioflâncă. Jude a câștigat Ursul de Aur la Festivalul Internațional de Film din Berlin din 2021 pentru *Babardeală cu bucluc sau porno balamuc*.

IOSIF KIRÁLY este artist vizual, arhitect și profesor la Universitatea Națională de Arte din București. Practica sa artistică investighează relația dintre percepție, timp, sincronicități și memorie prin fotografie, instalație, desen și video. A inițiat, coordonat și, împreună cu arhitecți, artiști vizuali și antropologi, a participat la proiecte de cercetare legate de schimbările survenite în România post-comunistă: D-platform, RO-Archive, Triak sau Tinseltown. În anii '80 a activat în rețeaua de mail-art, o mișcare internațională underground inițiată de Fluxus. După 1989 a expus individual și/sau în cadrul grupului subREAL. Lucrările sale se află în numeroase colecții publice și private precum: Muzeul Național de Artă Contemporană București, Artest Collection, Moderna galerija, Ljubljana; Stedelijk Museum, Amsterdam; Light Work, Syracuse, NY; Hamburger Bahnhof – Museum für Gegenwart, Berlin; Neue Galerie Graz am Landesmuseum Joanneum; Museum of Contemporary Art, Ars Aevi, Sarajevo; Colecția Benneton; Emprise Bank, Wichita, KS; Fondazione Cassa di Risparmio di Modena; Banca Europeană Centrală, Frankfurt; Hypo Bank, Frankfurt.

[Citiți mai multe despre artist](#)

ASTRID ROTTMAN este arhitect practicant, partener asociat la biroul de arhitectură NA. Rottman predă design arhitectural la Departamentul de Design Interior la UAUIM București. În prezent dezvoltă o teză de cercetare doctorală despre arhitectura memorială a Holocaustului. Proiectele sale arhitecturale au fost premiate în diferite expoziții, precum Bienala de arhitectură și Anuala de arhitectură din București, precum și în alte concursuri naționale de arhitectură.

ANTON ROLAND LAUB s-a născut și a locuit în București, continuându-și studiile la Weißensee Art Academy și la Neue Schule für Fotografie, Berlin. În practica sa artistică, Laub se concentrează asupra abordărilor subversive în decodarea construcțiilor realității și a fantomelor puterii. Cărțile sale foto recente *ULTIMUL CRĂCIUN* (al lui Ceaușescu) și *Bisericile mobile*, ambele publicate de Kehrer Verlag, Heidelberg, abordează istoria contemporană a României, precum și urmările dictaturii lui Ceaușescu. Este finalist al Premiului New Discovery, Festivalul Internațional de Fotografie Les Rencontres d'Arles. Expozițiile selectate includ Photo Saint-Germain, Paris; Bienala de fotografie FORMAT, Derby; EMOP, Atena și Berlin; atelier35, București; Galeria de fotografie Kaunas, Kaunas. Opera sa este reprezentată în colecția de artă de carte și media a Staatliche Museen zu Berlin, Memorialul Zidului Berlinului; Muzeul Orașului

București; arhiva Les Rencontres de la Photographie, Arles.

[Citiți mai multe despre artist](#)

MAYA SCHWEIZER, născută la Paris, a studiat arta și istoria artei la Aix-en-Provence, la Academia de Arte Frumoase Leipzig (HGB) și la Universitatea de Arte (UdK) din Berlin, unde a absolvit Meisterschülerin din Lothar Baumgarten în 2007. Maya Schweizer este o artistă ce este interesată de abordările cross-media, între artă și film, documentar și ficțiune. În lucrările și instalațiile sale video, artista folosește reprezentări ale unor evenimente aparent comune, obișnuite prin care descoperă așăiuni ascunse. Artista se concentrează în principal pe persoanele marginalizate social și pe fisurile din memoriile colective. Schweizer lucrează cu diferite medii, cu un accent special pe video-uri experimentale. Ea și-a prezentat filmele în numeroase spectacole solo și de grup, printre care menționăm Muzeul Villa Stuck (München), SAVVY contemporary (Berlin), Les Rencontres Internationales (Paris și Berlin), Centre Georges Pompidou și în programe de film la KOW (Berlin), Mumok (Viena), MASS MoCA (Massachusetts).

[Citiți mai multe despre artistă](#)

DECEBAL SCRIBA locuiește în Fontainebleau-Avon din 1991. Artist conceptual, Decebal Scriba abordează medii precum fotografia, instalațiile de artă, performance și arta video, desen. Alături de Nadina Scriba, a inițiat proiectul video document House pARTy, edițiile I și II, între 1987 și 1988, la București. A expus în România începând din 1974, participând la expoziții istorice notabile. Înainte de 1989, a participat la mai multe proiecte în străinătate, între 1973 și 1988, care au încurajat arta prin corespondență sau mail-art, cum ar fi Objeto de Interferencia, Sao Paulo (1985) sau proiectul ecologic Messaggio Terra, Milano (1983). Lucrările sale au fost prezentate în expoziții recente importante în spații de artă precum Kommunale Galerie Berlin (2021), CC Strombeek in the Framework of Europolia (2019), Ex-est - l'Espace Niemeyer (2019), Salonul de Proiecte, București (2019, 2017), Spinnerei Leipzig (2019), Galeria Anca Poterasu (2019, 2018), Kunsthalle Mulhouse (2019), Bienala Art Encounters, Timișoara (2017), Galeria Calina (2016), tranzit.ro/bucuresti (2015), Victoria Art Center (2015).

[Citiți mai multe despre artist](#)

La începutul anilor 1990, **ALEXANDRU SOLOMON** a debutat ca tânăr regizor de imagine și a început să realizeze documentare și filmări de lung-metraj. Alexandru Solomon a fost printre primii cinești români care s-au angajat într-un domeniu considerat la acea vreme ca fiind compromis de fostul regim autoritar; a devenit unul dintre cei mai importanți producători de filme politice din Europa de Est, activ pe scena documentară internațională. Primul lungmetraj al lui Solomon, *Marele jaf comunist* (2004), difuzat pe Arte și pe prestigiosul Storyville al BBC, a câștigat numeroase premii. Filmele experimentale pe care le-a realizat împreună cu artista Geta Brătescu (precum *Cocktail Automatic*, 1993) fac parte din colecțiile de la MoMA și Getty Institute. În 2016 a publicat monografia „Reprezentări ale memoriei în filmul documentar”. Alexandru Solomon predă la Universitatea de Arte din București și este președintele Asociației One World Romania.

[Citiți mai multe despre artist](#)